

ЛИСТ СИНА-РЕВОЛЮЦІОНЕРА ДО БАТЬКА-КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕРА.

В московській "Правді" оголошено такого листа сина китайського генерала Фен Ю-Сяна до батька:

"Батьку! Тепер немає сумніву, що ти, відійшовши від революційного фронту, став лідером контр-революції. Дякую, скільки я знаю, твій опортунізм та твій честолюбний і впертий характер, цей перехід не є несподіванкою. Ше коли почалися переговори між Кумінтаном та північно-західною народною армією про умови вступу останньої до Кумінтану, ти не привів того пункту, за яким Кумінтаном надається права карати офіцерів народної армії, коли вони порушують дисципліну Кумінтану. Ти тоді заявив, що ця умова визначає капітуляцію народної армії перед Кумінтаном, а не співробітництво з ним. Як видно з цих твоїх слів, ти не мав наміру провадити революційну боротьбу під проводом Кумінтану, а тільки прагнув використати прапор Кумінтану, щоб захопити територію під стіною оборони інтересів робітників та селян. Тепер, скинувши маску, не тільки не обороняючи інтересів робітників та селянства, а навіть отверто працюючи та блякуючись з Чан Кай-Ши, катом робітників та селян, ти оповістав нахабну декларацию, що нби на території вуганського уряду "робітники й селяне гноблять купців, торговців, власників промислових підприємств

та землевласників". Все це нісенітниця. Ше не прийшов час для китайських робітників і селян "гнобити" капіталістів, торговців, поміщиків, тощо. Але в тому разі, коли б робітники та селяне дійсно гнобили фабрикантів та поміщиків, ти мусив би стояти на погляді інтересів більшості населення, підтримуючи робітників та селян, щоб скинути визискувачів. Ти став ворогом робітництва й селянства та ренегатом сун-ят-сенізму. Коли раніше, дистанцію стару освіту, я не був знайомий з революційною наукою, то тепер, вступивши до університету ім. Сун Ят-Сена та вивчивши теорію й практику революції, я знаю правдиву лінію китайської революції. Ти вже йдеш шляхом контрреволюції, а я став революціонером. Як революціонер я бачу тільки інтереси революції, а не відношення батька й сина, тому я змушений розірвати зв'язок з контрреволюційним батьком.

Від сьогодні я дивлюся на тебе так само, як на Чан Чо-Ліна, Чан Кай-Ши та всіх інших контрреволюціонерів. Тепер ти й я належимо до ворожих таборів, ти до табору контрреволюції, я — до табору революції. Віднині я провадитиму рішучу боротьбу проти свого батька, а ворога "робітничої класи та селянства". Це мої останні слова батькові контрреволюціонеру.

Фен Юн-Го.

МАРКО ВОВЧОК.

(До 20-річчя з дня смерті письменника.)

Дня 10. серпня минуло 20 років з дня смерті відомої української письменниці Марії Олександрівни Маркович, що ввійшла в українську літературу під псевдонімом Марка Вовчка. В цьому-ж році минає 70 років, як вперше вийшли "Народні Оповідання" письменниці.

Народилася Марія Олександрівна 1833 року, десь на Орловщині. Немає досить даних про перший період її життя й відомо лише, що серед родичів Марії Олександрівни були різні українські симпатії і це не могло так чи інакше не вплинути на майбутню письменницю. Року 1850, чи 1851 Марія Олександрівна одружилася в Орлі з Опанасом Васильовичем Маркевичем, студентом київського університету, що його було заслано туди по справі Кирило-Методієвського братства. Маркович був відомим народником і етнографом, і очевидно його впливові треба зазначувати, що

Марія Олександрівна, з походження Росіянка, зацікавилася життям українського народу. Вона починає пильно студіювати українську етнографію, близько ознайомлюється з українським селянством, нагромаджуючи багатий живий і літературний матеріал для своєї майбутньої письменницької діяльності.

Перший том творів Марки Вовчки під назвою "Народні Оповідання" вийшов у світ 1857 року і звернув на себе увагу як української, так і російської критики. Найвідатніший тогочасний український критик, П. Куліш, пише передне слово до цих оповідань, відзначаючи їхню вірність дійсності, глибоке знання життя українського селянства в письменниці. Куліш ставить в особливу заслугу письменниці те, що вона виставляє селян "такими, які вони є перед нашими очима".

В цих перших оповіданнях ("Викуп", "Одарка", "Козач-

ка" і інші), як основний мотив, виступає кріпацька неволя, перші нещасливі пробіски усвідомлення кріпаками свого становища і перші дотуги вибитися на волю та їх наслідки, здебільшого нещасливі для кріпаків.

Взагалі даючи широку картину життя кріпацького селянства, Марко Вовчок спинається більше на долі жінки кріпачки, і це особливо яскраво виявлено в найкращому оповіданні письменниці "Інститутка", що його вона присвятила Т. Шевченкові.

Твори Марка Вовчка на тему про кріпацтво просякнуті великою любов'ю та співчуттям письменниці до притонблених. З цього бачимо, що Марко Вовчок був одним із найпопулярніших представників демократично настроєної української інтелігенції другої половини минулого століття, її творчій зацікавленості кращі представники української і російської літератури, бо в них вони вбачали дуже моральну підтримку в своїй, скерованій на повалення кріпацтва, художній і публіцистичній діяльності. Великий український поет, палкий борець проти кріпацтва й самодержавства Тарас Григорович Шевченко, високо цінував творчість Марка Вовчка і, присвячуючи їй вірша "Недавно я поза Уралом блукав", називає її "своєю долею", "кротким пророком і обличчям жорстоких людей неситих". Так само цінував Марка Вовчка і Куліш, що багаторазово допомагав в її письменницькій роботі.

Нинішній читач, для якого вже далека темна доба в нашій історії, все ще багато може здобути для себе читаючи прекрасні оповідання Марка Вовчка, прожиті пакою любов'ю до покритого кріпацького люду. В цьому-ж і найбільша заслуга письменниці, що її пам'ять ми сьогодні шануємо.

ЗА РУМУНСЬКИМИ ТЮРЕМНИМИ ГРАТАМИ.

Багато українських селян і робітників в зв'язку з виборами до румунського парламенту — помандрувало за тюремні ґрати. Передісмі усіх соціалістичних провідників та опозиційних партій примістилися за ґратами, щоб позбутися передвиборчої кампанії.

З цієї причини фашистський уряд Братиня загнав до тюрми був. посла й редактора соціалістичної газети Костя Кракано, де він й досі сидить. Так само пішли за тюремні ґрати редактори "Боротьби" — Руслан, Стасюк, Галицький і троє селян, які досі сидять без судової розправи.

Віновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті". Не забувайте також про пресовий фонд одинокі української робітничої газети в Канаді!

ВІННІПЕГСЬКА ДІВОЧА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА ДОМА.

Вінніпегська Дівоча Мандолінова Орхестра відвіду ТУРФДім вернула в суботу, 3 вересня, з дво-місячної концертної об'їздки на сході Канади — до Вінніпегу.

В суботу, в годині 8.15 вечером громада товаришів і товаришок старших і молодших струнли мандолінок на стадій й дві спеціальні стріт-кари забрали всіх і привезли до Укр. Роб. Дому, де очікувала ще більша громада товаришів і товаришок. В новий салі відбулася з приводу цього товаришеска забава з перекускою.

В ввечірні, 5. вересня відбувся в Укр. Роб. Домі концерт-приняття мандолінової орхестри. Сцена була при-

чорниш, з їхніми змінами тонів, темпу, кривих переходів від форте до піанісімо й т. ін.

Коли читали численні й довгі рецензії англійської преси, то тільки почувши гру й спів орхестри, бачили, що це не є собі звичайні похваля "рази причиною", аде заслужене призначення. Коло 30 англійських більших і менших газет виставили рецензії на концерти мандолінок, деякі газети виставили цілі статті. Не тільки ні про одну ще українську музичну групу не писала ще так багато англійська преса в Канаді, але взагалі мало хто з загальних артистичних сил застаня так багато говори-

Вінніпегська Дівоча Мандолінова Орхестра в товаристві торонтоносських товаришок і товаришів на прогулячці на острові на озері, коло Торонто.

ти про себе англійську пресу. Про деякі концерти є, наприклад, рецензії у двох і трох газетах одночасно. Деякі музичні критики просто дивуються, що з мандоліни, що й таких простих Членкині жіночого відділу, вибрали з того кола зливки монреальські кити, а замовили їх свіжими. В середині кола на тлі зеленого барвнику був вироблений з різьблено-кошторованих квітів серп і молот. Над тим колом маяв червоний прапор, подарований мандоліністками робітничими організаціями в Вест-Форт-Вілліам. На червоному тлі прапору золотими буквами написано: "Привіт Вам, молоді каменарі пролетарського мистецтва від українських робітничих організацій в Вест-Форт-Вілліам, Онт."

А між тими квітами сиділи наші жінки. Після короткої вступної промови т. Кобзея — полілася мелодійними звуками музика й пісня. Хай собі хто хоче, те каже, а наші мандоліністки гарно грають і співають. Заостаний час, за що свою останню об'їздку вони дійсно удосконалили свою техніку, у виконанні кожного твору вкладали глибокий зміст. У веселіх ариях вони поривають за собою слухачів, сміються голосами й мандолінами. В ніжних сумних ариях вони промовляють до глибини чуття. Вершником досягнення є їхнє виконання Ве-

рше, з їхніми змінами тонів, темпу, кривих переходів від форте до піанісімо й т. ін.

Коли читали численні й довгі рецензії англійської преси, то тільки почувши гру й спів орхестри, бачили, що це не є собі звичайні похваля "рази причиною", аде заслужене призначення. Коло 30 англійських більших і менших газет виставили рецензії на концерти мандолінок, деякі газети виставили цілі статті. Не тільки ні про одну ще українську музичну групу не писала ще так багато англійська преса в Канаді, але взагалі мало хто з загальних артистичних сил застаня так багато говори-

На фармі т. Комара близько Гемидтону мандоліністки зривають вишні.

того вимушеної трудовий український народ. Хай ніхто до колекти та до складання жерти не був пригатований, бо кожний йшов лише на концерт, то проте в протягу 10 хвилин присутні склали \$31.00 добровільних жерти на помін постраждалим від пожеви в старому краю.

І до цього прислаужилися наші мандоліністки, збираючи того-вечера своїм концертом до Укр. Роб. Дому громаду людей.

Дядя.

Тиміс, Онт.

Українське робітництво Тимісінга й околиці ніколи не забуде тих прекрасних країн, які зробила на його вінніпегська Дівоча Мандолінова Орхестра відвіду ТУРФДім своїми концертами. Спро-бування, монотонне життя майнерської околиці оживилося, просвікло, засміялося від прекрасних звуків української пісні й музики. Зболяла душа майнера, в яку забрався вже хрідак "золотої" сухоти, ожив, всімнулася, наповнилася радістю. Словами цього не розкажеш. Це можна тільки пережити.

Орхестра дала в Тимісінгу три концерти: два в Укр. Роб. Домі а один у Фінляндській салі та ще дала п'ятигодинний виступ в "Скейпінг Рін" перед учасниками металургійного з'їзду, на якому були представники з цього світа, включаючи й Радянський Союз, в числі 450 делегатів. (З Радянського Союзу був один представник з Ленінграду а другий з Владивостоку.)

На всіх концертах було повно людей. А в неділю вечером від дверей Укр. Роб. Дому вернуло кілька соток людей. Хвалити спів і гру уважалося дуже, як пересіно не дуже то rado хвалять нас, робітників. Треба було аж такого надзвичайного в нашій місцевості, як концерти вінніпегської

орхестри, що вони так широко розсилалися в тих добромому. Я закликаю тут рецензії й вони говорять самі за себе й за концерти наших мандолінок.

(Замітка Редакції. — Рецензії ми отримали й наводили тут їх нема просто можливість, бо вони забрали багато місця в газеті.)

Обидві тимісінські англійські газети "The Porcupine Advance" і "The Citizen" виставили дуже гарні рецензії, при чому остання виставила рецензію на перший сторок великим чорним шрифтом, в якій між іншим пише:

In groups Ukrainian bands and singers have left their native land to delight appreciative audiences all-over the world, and it is only natural that these gifted people should form one of their own orchestras in those parts of the new world, where Ukrainian emigrants congregate, labor and toil.

Both evenings were a true "momento musical" and all were sorry when the curtain went down. We hope these gifted entertainers will soon be back with their contagious cheer!"

"Porcupine Advance" пише, що: "The orchestra proved to be a

орхестри, що вони так широко розсилалися в тих добромому. Я закликаю тут рецензії й вони говорять самі за себе й за концерти наших мандолінок.

(Замітка Редакції. — Рецензії ми отримали й наводили тут їх нема просто можливість, бо вони забрали багато місця в газеті.)

Обидві тимісінські англійські газети "The Porcupine Advance" і "The Citizen" виставили дуже гарні рецензії, при чому остання виставила рецензію на перший сторок великим чорним шрифтом, в якій між іншим пише:

In groups Ukrainian bands and singers have left their native land to delight appreciative audiences all-over the world, and it is only natural that these gifted people should form one of their own orchestras in those parts of the new world, where Ukrainian emigrants congregate, labor and toil.

Both evenings were a true "momento musical" and all were sorry when the curtain went down. We hope these gifted entertainers will soon be back with their contagious cheer!"

"Porcupine Advance" пише, що: "The orchestra proved to be a

орхестри, що вони так широко розсилалися в тих добромому. Я закликаю тут рецензії й вони говорять самі за себе й за концерти наших мандолінок.

(Замітка Редакції. — Рецензії ми отримали й наводили тут їх нема просто можливість, бо вони забрали багато місця в газеті.)

Обидві тимісінські англійські газети "The Porcupine Advance" і "The Citizen" виставили дуже гарні рецензії, при чому остання виставила рецензію на перший сторок великим чорним шрифтом, в якій між іншим пише:

In groups Ukrainian bands and singers have left their native land to delight appreciative audiences all-over the world, and it is only natural that these gifted people should form one of their own orchestras in those parts of the new world, where Ukrainian emigrants congregate, labor and toil.

Both evenings were a true "momento musical" and all were sorry when the curtain went down. We hope these gifted entertainers will soon be back with their contagious cheer!"

"Porcupine Advance" пише, що: "The orchestra proved to be a

group of talented musicians under the most skilled direction. The time and harmony were perfect and the selections were given with a remarkable appreciation of the meaning and purpose of the numbers chosen.

І так далі в тому дусі з перекладаним тоном з мандолінок й виконавців як гуртових так і дуєтних, квартетних, так і танків — газета закінчує:

"Those who missed the concerts Saturday and Sunday missed a genuine treat. Fortunately, there is another chance to hear these gifted musicians. They are giving another concert this (Thursday) evening in the Finnish hall, Timmins."

Хвалить газета і радіє, що ще буде один концерт та радіє, що втрачена нагода попередньо — піти й послухати ще цей останній концерт в місцевості.

Зокрема треба згадати виступ мандолінок на міжнародному металургійному з'їзді, перед-вішницями цього світа. Того-вечера мандоліністки дала концерт в Савт-Поркюпайн. Тоді перше перед представниками з'їзду виступили танцюристи й танцюристи українських народних танків із школи т. Грекула. Потім пішло було "баса" аж 7 миль за мандоліністками до Савт-Поркюпайн. Вони прости до сцени в Савт-Поркюпайн як були зрані, так сні й поїхали. За кілька хвилин у величезному "Скейпінг Рін" їх великим піктоном обступили понад 600 учасників цього міжнародного з'їзду. Умовлено було, що "Вечерини" гратимуть тільки першу половину. А цю першу половину присутні прийняли такою бурєю догортривали оплески, що мандоліністкам шалалося або знову повторити, або грати й другу половину — во-

Мандоліністки з т-кою Шатувельською і т. Гоцуляком та Кобзеєм, одягнені в гумові плащі і чоботи після перебування в туманях Нігарського водоспаду.

ни вибрали друге. Так само бурзливими оплесками, що перейшли в овацію струнли учасників з'їзду російсько-польських бурлаків "Ей узнем".

Взагалі Тимісінг довго згадуватиме дорогих гостей і за англійської газетою а також скаже:

"We hope these gifted entertainers will soon be back with their contagious cheer!"

Тільки для нас, працівників, мандоліністки не є лише "entertainers". Вони наш збодук, наш великий культурно-виховачий і організаційний чинник. Вони своєю пісню й музикою, своїм прекрасним виконанням не тільки бавлять нас, вони клячуть нас до кращого життя, до боротьби за це краще життя, до організації, до солідарності.

Виконаймо-ж товариші й товаришки, той прекрасний кляч. Шануймо свою організацію, аб'ямо про її єдність і солідарність, що вони були такі гармонійні, як музика й спів нашої дорогої мандолінової орхестри — а тоді ми вкотре Канаду цілим десятком або й двома таких орхестр.

Хай живе Товариство Українських Робітничо-Фармерських Дім! Хай живе його вінніпегська Дівоча Мандолінова Орхестра!

Тимісінський Робкор.

АПТОН СІНКЛЕР. МЕНЕ ЗОВУТЬ ТЕСЛЕЮ.

Повість про друге пришествя.

(Переклад з англійського Євгена Касанько.)

(Продовження.)

— Краще-б нам вивести його звідси! І Еверет м'яко поклав руку пророкові на плече і чечмо сказав:

— Товариші у в'язниці чекають на нас. Далі ми взяли Теслю під руки і повели його по вулиці. Раз зрушивши з місця, ми вели його чим раз швидше, доки юрба не зменшилася до жменьки тих цікавих йолопів, що були й попереду.

XLVI

Через де-який час гурток наш дійшов до міської в'язниці і заждав дозволу ввійти. Але, очевиднож, на початку тим часом уже порадилася з ним було слід, бо ми почули, що "про-рокам входити заборонено". Одурачений і спантеличений, стояв наш гурток на сходах, переборюючи в собі обурення.

Як на мене, то я був радий з того, що Теслю не пустили до в'язниці; я знав, що він міг там побачити. Моя тітка Джені належала до кількох жіночих клубів, що вже не раз здійснювали галас з приводу нашої в'язниці; це тяглося вже кілька років, але, ж видно, без жадних наслідків. Збудовано її було перед поколінням, для міста, що було ще в десять раз меншим сучасного; вона була стара, стіни її поцвіли і до того-ж так небезпечно потріскалися, що будівничий департамент наказав був одно-

го разу розвалити її. Її було так набито, що подеколи на підлозі в камерах для самітників спало по півдесятка душ. Арештантів ідять довші й блочіші, в камерах темно, по де-яких люде майже замерзають, по де-яких ледве не мруть від задуми.

І сидять вони тут по кілька місяців без допиту, бо суди переїзжені працюю. А як каже товариш Ейбел, кожного з нещасних арештантів заздальогоді трактують як злочинця, хоч це-ж ще треба довести судом. Я не раз чув, як тітка Джені обурювалася на такий стан річей. Наші, мовляв, банки розміщено в палатах; наша Торговельна Палата, наше Товариство Купців і Фабрикантів, наша Біржа і інші наші помпезні установи — всі мають розкішні й дорогі помешкання, а наші арештанти гинуть у хльвах, і ніхто не хоче подбати за них.

Чи знав що Тесля про ці речі?

Чи оповідали йому про них страйкері, або й хто з його агітаторського гуртка? Мабуть, що так, бо він несподівано заявив: "Помоліть-сь!" і тут же на сходах під тюремною брамою простяг свої руки до неба і почав молитися за всіх ув'язнених і бранців. Коли-ж він закінчив, то так само несподівано для мене висловив голос товариш Ейбел: він засів. Ніколи не можна було-б думати, що такий дужий голос міг би йти з такого кволого тіла; але-ж треба було пам'ятати, що Ейбел більшу частину свого життя вправляв його на бочку спід мила. Він був теж з евангелістів, тільки-ж його евангелія було трохи інше. Він співав:

1 Soap-box; так говориться в Америці про всіх вуличних агітаторів. Вони, нби то, завжди стають для промов на бочку з під мила. (Прим. перекл.)

Повстаньте, гніні і голоді, Робітники усіх країн! Як у вулькановій безодні, В серцях у нас палає гні!

Я думаю, я затремтів би ще більше, коли-б знав назву цієї пісні, бо чи міг же я думати, що ця жменька фанатиків почне співати страшного "Інтернаціонала" під брамою міської в'язниці? Я й досі певний, що їх могло урятувати хіба тільки те, що тюремна варта так само не знала цієї пісні, як і я.

Ледве було проспівано кілька рядків, як брама одчинилася і виступив полісмен. І він звернувся до Теслі, що один лише не співав:

— Скажіть ви своїм дурням, щоб не верещали от тут-о!

На це Тесля відповів йому:

— Скажу я вам: коли-б ці люде замовкли, то негайно-ж заверещало-б каміння вашої в'язниці.

Сказавши це, повернувся, поглянув на обидва кінці вулиці і враз заплакав:

— О, Країно Банд, Країно Банд! Коли-б ти лишень знала-в що хвилину шляхи кари собі! Але-йляхи ці сховано від тебе, бо ти й глянчи-на них не хочеш. А тим часом надходить уже година страшної клясової війни, руїни й развалу. Вежі твоєї піхи впадуть, твої власні діти руйнуватимуть тебе. Вони не лишать у тоби каменя на камені, бо ти-ж не зрозуміла, що час справедливості вже прийшов.

Брама в'язниці одчинилася знову. Вийшло троє чи четверо полісменів з киями в руках. "Гетьте звідси!" скомандували вони і почали брутально штовхати пророка й його учнів у спину; так зіпхнули вони їх зі сходів і прогнали ще на квартал чи що, — доки не переконалися,

що вуха арештантів не чуять уже цих не цілком звичних звуків. А як нікого не було заарештовано, то я тільки дивувався собі, міркуючи: як довго це все це так тягтиметься? Я як прикре почувти, що чим далі затягтиметься з карою, тим суворішою вона буде.

Тепер за нами знову йшла юрба, сподівано-чись на якусь сензацію. Якесь жінка побачила нас, побігла до хати, вивела звідти саліного чоловіка та й почала багати Теслю повернути його зір. Коли-ж він спинився, щоб задовольнити це прохання, звідкись явилось двоє газетних репортерів і фотограф. І що раз більше зростала й хвилювалася юрба.

Ми рушили далі і так дійшли до Мейн-Стріту з його дешевими кінотеатрами, лобардами, крамницями ношеного вбрання і ідальними для робітників. За квартал чи що від себе побачили ми юрбу народу; і зразу я перелякався, аж душа моя плігнула в п'яти: це вже напевно якась банда!

XLVII

Перед нами був галас і гармідер, з усіх боків бігли люде. Збіговище спіннулося назад, а де то навіть дав віткача. "Шо там таке?" — звернувся я до одного з утікачів і в відповідь почув:

— Чистять червоних!

Товариш Ейбел, що знав що місцевість, з одчаєм у голосі скрикнув:

— Це-ж нищать Ерманівську книгарню!

— А хто це там орудує? — спитав я другого свідка, і він мені пояснив:

— Бригада. Вона чистить місто перед своїм з'їздом.

(Далі буде.)

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фармерської молоді.

Журнал цікавий і корисний так для дітей як і для старої молоді. В кожному числі багато ліюстрацій.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів. Поодинокое число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD
Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.